

[Halvdan Hendriksen.]

reglerne drøftet i folketinget, forinden kongelig anordning om gennemførelsen i Grønland udfærdiges.

Gennemførelsen af dette lovforslag om overførelse ved kongelig anordning af retsreglerne i danske love kan ikke begrundes ved henvisning til, som der står i bemærkningerne til lovforslaget, at arbejdet kun med besvær ville kunne finde plads blandt folketingets normale opgaver. At antyde, at det høje ting ikke skulle have tid til at tage sig af disse forhold, hører i virkeligheden ingen steder hjemme.

Det er også værd at overveje, om det ikke er nødvendigt at indføje en bestemmelse om, at de regler, der her er tale om, ikke kan gennemføres, uden at sagen har været forelagt landsrådet. Ganske vist nævnte den højtærede statsminister i sin fremsættelsestale, at det er hensigten — jeg skal med den højtærede formands forventede tilladelse citere folketingets forhandlinger den 22. ds., spalte 283 —

„at holde sig i nær kontakt såvel med folketingets Grønlandsudvalg som med landsrådet for på denne måde at sikre sig, at der ikke gennemføres regler, som man fra grønlandsk side ikke kan anse for ønskelige.“

Dette er naturligvis et hensyn, der tages både til Grønlandsudvalget og derigennem til folketinget og til landsrådet, men om det er tilstrækkeligt, det er det, der er spørgsmålet, og det er det, vi må drøfte nærmere i udvalget.

At fremtidige love, der vedtages her, i al almindelighed ikke skal have gyldighed for Grønland, medmindre andet bestemmes, kan jeg tiltræde. Forholdene i Grønland og hernede er så vidt forskellige, at det ville være umuligt at lade alle de love, som har betydning og interesse hernede, gælde for Grønland, og det forekommer mig at være urimeligt, hvis man skulle have en sidste paragraf i alle love, således som vi i langt de fleste tilfælde har haft med hensyn til Færøerne, der skulle indeholde en bestemmelse om, at denne lov ikke gælder for Grønland. Jeg er helt enig i, at forholdet må være det, at love i al almindelighed ikke kommer til at gælde for Grønland, medmindre andet bestemmes.

Det fremgår formentlig af, hvad jeg her

har sagt, at vi i udvalget også vil være rede til at underkaste dette forslag en velvillig behandling.

Forslagene om indgåelse og opløsning af ægteskab og om tilføjelser til lov om rettens pleje i Grønland vedrørende ægteskabssager giver mig ikke anledning til ret mange bemærkninger. Medens der vel i og for sig ikke kan siges at være stor forskel på ægteskab og formen for ægteskabs indgåelse i Grønland og i den øvrige del af riget, er forholdet, som allerede fremhævet fra anden side, et helt andet med hensyn til opløsning af ægteskab ved separation og skilsmisse. Indtil for få år siden var forholdet i Grønland det, at man gik ud fra, at ægteskab ikke kunne opløses, før døden, som det hedder, skiller ægtefællerne ad, og jeg har det indtryk, at denne opfattelse stort set endnu gælder i Grønland, selvom man også fra visse sider indenfor det grønlandske folk er klar over, at der må være en adgang til at opløse ægteskab gennem separation og skilsmisse, således som forholdene efterhånden har udviklet sig. Ifølge referaterne af forhandlingerne i det grønlandske landsråd synes der at være en betydelig angstelse for, at gennemførelsen af reglerne om separation og skilsmisse skulle bevirke mange uovervejede opløsninger af ægteskaber. Er det ikke lidt betænkeligt af hensyn til retsenheden at foretage en sådan direkte overførelse af de danske regler, som det vil ske med dette lovforslag? Jeg spørger. Da de bestemmelser, der giver en person ret til skilsmisse, dækker over tilfælde, hvor den anden ægtefælle groft har forbrudt sig, vil disse regler næppe kunne få en generel ægteskabsopløsende virkning. Derimod kan bestemmelsen om adgang til separation formentlig medføre adskillige tilfælde af i hvert fald midlertidig ophævelse af ægteskab, uden at parterne helt har været i stand til at overveje følgerne af det foretagne skridt. Det forekommer mig, at der er nogen grund til at fremhæve, at separationsbestemmelserne i dansk ret er resultat af en udvikling, der strækker sig over — man kan vist godt sige flere århundreder, og der bør derfor gås frem med en vis varsomhed med hensyn til disse reglers indførelse i grønlandsk område.

Også om dette forslag og det forslaget ledsagende forslag om tilføjelser til lov om